

¿Hi ha encara «nens robats»?

Andreu Sotorra

Alícia Roca. «Els gats no mengen amb forquilla». Col·lecció Periscopi, 8. Editorial Edebé, Barcelona, 2017. Pàgines: 109. A partir de 14 anys.

L'autora Alícia Roca (Barcelona, 1969) fa dos anys que ha debutat en literatura, després de dedicar-se professionalment a les noves tecnologies, amb dues novel·les adreçades a lectors joves i publicades a la col·lecció Periscopi de l'Editorial Edebé. La primera va ser «Almost Blue», una història romàntica juvenil ambientada a la ciutat d'Oxford, amb dues germanes rivals de protagonistes, un jove

practicant de les típiques regates universitàries i alguns tocs subtils de misteri, gairebé paranormals.

Aquesta barreja d'elements es continua projectant en la segona novel·la, «Els gats no mengen amb forquilla», un títol suggerent que, de fet, pot despistar el lector perquè no li diu res de l'autèntica trama que és la que parteix de l'escàndol dels anomenats «nens robats» que durant més de quatre dècades del segle passat van separar aquí molts nadons de les seves mares joves que es trobaven en una situació complicada davant la família i la societat de l'època. Una pràctica immoral i il·legal a la vegada que, un cop s'ha anat fent pública a través d'investigacions periodístiques de l'última dècada, ha reobert la ferida que encara no s'havia tancat entre fills de famílies adoptives i mares biològiques encara supervivents.

Alícia Roca situa aquesta pràctica il·legal a l'actualitat. I ho fa amb una llevadora d'un poble rural que té criatures acollides temporalment a casa, coneguda i respectada per tot el veïnat d'un poble de nom imaginari com Cladelles, tot i que sí que hi ha una masia rural convertida en restaurant prop de Barcelona, anomenada Can Cladellas.

Amb això, es crea una aventura juvenil de les que abans s'anomenaven, "de colla", amb tres preadolescents protagonistes, dues noies i un noi, i fent un gir en el relat cap al que podria ser també una novel·la mig d'intriga, mig policíaca, sense detectius professionals, esclar, sinó amb la valentia i la perspicàcia dels tres joves que coincideixen uns dies de Nadal al poble.

El tràfic de nadons ja no és, com passava el segle passat aquí durant el franquisme, amb mares joves del país com a víctimes, sinó amb immigrants —en aquest cas una mare ucraïnesa— utilitzades i explotades per fer-los tenir la criatura, reenviar-les al seu país i vendre el nadó a pares adoptius.

També, com en la primera novel·la, l'autora no deixa aparcat el to romàntic juvenil i fomenta un estira-i-arronsa del triangle protagonista per alimentar el cuquet de la lectura dels presumptes llegidors. «Els gats no mengen amb forquilla» —el títol, finalment, fa referència a una de les dues noies protagonistes—, deixa el punt de vista a cadascun dels tres joves: la Mei, l'Albert i la Rita, però en realitat la trama, un cop engega de debò, després d'un preàmbul que no fa endevinar el que vindrà després, es manté lineal com si fos la mateixa narradora qui la dirigeix. Alícia Roca tendeix a la novel·la breu amb un estil àgil i poc enfarfegat lingüísticament, cosa que li aporta un to viu i de bon llegir, tot i que es permet algunes llicències de descripció poètica en certs moments de la trama.

Crec que «Els gats no mengen amb forquilla» posa el seu punt i final quan arriba a la pàgina 105 i la trama ha quedat tancada i ben tancada. Em sembla una mica artificios l'últim breu capítol, gairebé epíleg, situat temporalment un any després —amb un enterrament d'una tieta i un retrobament dels tres joves—, sobretot perquè si el que es vol és reforçar o deixar encara més clarividient la relació romàntica que havia mig quedat penjada entre dos dels joves protagonistes, és una mica insòlit que hagi passat tot un any i, en un temps en què els missatges de mòbil, els xats i la facilitat de comunicació, a pesar de la distància, ho apropa tot entre els joves i els no tan joves, en aquest cas, no s'hagi produït ni una sola vegada.

Enllaços d'interès

(per visionar-los, cal descarregar abans el PDF de la crítica):

Recentment la investigació periodística sobre els anomenats «nens robats» durant el franquisme ha reobert molts anys després la ferida en fills i mares separats per aquesta pràctica il·legal.

<https://youtu.be/SvHbGHth6IQ>
